ALEX VAN HOOFF

‘SOMS VREET DE TWIJFEL AAN ME’

Ineens stond hij aan het hoofd van het familiebedrijf. Na het overlijden van zijn vader schoof Alex van Hooff (44) een plaats op bij Burgers Zoo. ‘Ik ben Alex en ik doe het op mijn manier.’

Tekst: Jiska Vijselaar | Foto’s: Jeroen Poortvliet

Vanmorgen nog stond hij op de parkeerplaats. Oranje hesje aan en druk zwaaien maar: hier parkeren a.u.b.! Alex van Hooff is directeur-eigenaar van familiebedrijf Burgers Zoo, maar hij is net zo makkelijk verkeersregelaar of poepschepper bij de olifanten als het zo uitkomt. Maar nu loopt hij weer rond in zijn kantoor, direct boven de ingang van het dierenpark. Door het open raam zijn de geluiden te horen van lachende mensen, verderop huilt een kind om een ijsje en heel soms klinkt er een kreet van één van de dieren in het park. Het is nog zomer als het gesprek plaatsvindt, hoogseizoen dus voor de dierentuin en vakantie zit er voor de Van Hooffen nu niet in. Dat komt nog wel als de grootste drukte straks weer voorbij is.

Hoeveel directeuren kent u, die een bijbaan als poepschepper hebben?
‘Niet zoveel, denk ik. Maar voor mij is dat heel gewoon. Zo ben ik ook opgevoed. Stilzitten? Geen sprake van. We gaan niet zitten lanterfanten, de toko moet door.’

En dat verwacht u ook van uw kinderen?
‘Nou ja, ze werken niet mee in het bedrijf. Daar zijn ze nog een beetje jong voor met 10, 11 en 13 jaar. Ik laat ze wel zien wat het inhoudt om een dierentuin te hebben. Een tijdje geleden kwam mijn dochter hier binnenlopen – ze was toen een jaar of 10, 11. Ik was op dat moment net in gesprek met onze marketeer Tim over de ontwikkeling van een app. Dan leg ik uit waar we mee bezig zijn en waarom. Twee uur later kwam ze terug met twee A4’tjes waarop ze had opgeschreven waaraan zo’n app volgens haar moest voldoen. Ga er maar mee naar Tim, heb ik haar toen gezegd. Zo leert ze wat er bij komt kijken. Dat hebben mijn ouders mij en mijn zussen ook op die manier bijgebracht.’

Alex van Hooff gaat graag de natuur in met zijn kinderen. Het luisteren naar het burlen van de herten in het Nationale Park de Hoge Veluwe staat elk jaar op het programma

Je wordt als kind al klaargestoomd voor het bedrijf. Kun je dan nog iets anders kiezen?
'Ja. Ik heb zélf gekozen voor het bedrijf.' Van Hooff valt even stil en denkt na. Alsof hij eerst elk woord zorgvuldig weegt voordat hij het zal uitspreken. 'In elk geval voel ik dat zo. Mijn ouders hebben nooit gevraagd of ik in het bedrijf wilde. En ik weet ook honderd procent zeker dat ze me nooit zouden veroordelen als ik de toko zou verkopen. Maar de emotie blijft. In de familie is het nog altijd een ding dat onze dierentuin in Tilburg is verkocht en later failliet is gegaan. Dat doet twee generaties later nog pijn. En toch is het míjn keuze hier te werken.'

Het zal wel eens door uw hoofd schieten: Dadelijk gaat de dierentuin de familie uit, door mij.
'Ik maak me liever druk over dingen waarop ik invloed kan uitoefenen. Natuurlijk wil ik heel graag dat de toko nog minimaal 102 jaar blijft bestaan. Maar dat beheerst mijn leven niet.'
Van Hooff is een moment in zichzelf gekeerd. Je ziet hem nadenken, om dan de draad van het gesprek weer op te pakken: 'Kijk, dat vind ik knap van mijn ouders: ze waren zo ontzettend verknocht aan dit bedrijf, maar mijn zussen en mij hebben ze volledig vrijgelaten. Het moét niet, terwijl er ontzettend is geknokt voor deze dierentuin. Elke cent is omgedraaid, er is knetterhard gewerkt, zelfs met gevaar voor eigen leven.'

Met gevaar voor eigen leven?
'Toen Arnhem tijdens de Tweede Wereldoorlog onder vuur lag, lag ook de dierentuin in de vuurlinie. Mijn grootouders wilden per se bij de dieren blijven, hoe gevaarlijk het ook werd.'

Zou het gezin het wel overleven? Die vraag zal zijn grootouders door het hoofd geschoten zijn. Ze zochten een plekje langs de kant van de weg waar de vluchtelingen uit de stad voorbij kwamen. Daar wachtten ze net zolang tot ze een gezin zagen met kinderen. Aan hen gaven ze hun jongste zoon Antoon mee, Alex' vader. Precies op zijn zevende verjaardag werd hij als enige van de drie kinderen meegegeven aan wildvreemden onder het motto: Als wij het niet overleven, kan in elk geval Antoon de dierentuin nog voortzetten. 'Ik heb later pas begrepen hoe dat voor hem geweest moet zijn. Het eten werd van zijn bord gejat, niemand die hem beschermde...' Van Hooff heeft het er even moeilijk mee, draait zich om en praat zachtjes verder. 'Hij heeft er nooit over gepraat. Ik weet niet waarom. Misschien omdat hij dacht dat er altijd mensen zijn die ergere dingen hebben meegemaakt. Waarom zou hij dan zijn verhaal vertellen? Toen hij terugkwam lag de stad in puin, de dierentuin ook. Er stond geen maatschappelijk werker voor hem klaar met de vraag: Goh jongen, wat is jou nu overkomen? Er moest weer opgebouwd worden, niet meer omkijken naar wat was, maar schouders eronder en buffelen.'
Dan draait hij zich om. 'Dat betekent niet dat ík precies hetzelfde moet doen.'

Uw vader Antoon was – naast dierentuindirecteur – een bekende tv-persoonlijkheid. U wordt vaak met hem vergeleken. Hebt u daar last van?
'Alleen maar mooi toch dat iedereen mijn vader kent en zo positief

over hem is. Natuurlijk', geeft Van Hooff uiteindelijk toe, 'ik denk best na over mijn positie in de geschiedenis ten opzichte van die van mijn vader. Maar wat heb ik daar aan? Ik wil geen BN'er worden, ga niet worden zoals mijn vader. Ik ben Alex en ik doe het op mijn manier. Tot nu toe gaat dat prima. Althans, meestal dan.'

Toen Van Hooff twaalf jaar geleden, vlak voor de dood van zijn vader, Burgers Zoo overnam – als vierde generatie in het familiebedrijf – was hij jong en overmoedig. Zegt hij nu. Zelf zag hij dat toen niet zo. Zo moeilijk kon het toch niet zijn om pinguïns, maki's, aardvarkens, leeuwen en giraffen de baas te zijn? Of om die tweehonderd man personeel aan te sturen? Wat zijn vader Antoon kon, kon hij toch zeker ook wel. En daar stond hij dan als de zoon van, de jongen die niet door iedereen even serieus genomen werd. Nu moet ie er om grijnzen. 'Ja, dat viel tegen. Het was heel anders om degene te zijn die de beslissingen neemt, in plaats van de tweede of derde man in het bedrijf te zijn.'
Hoe anders werd al snel duidelijk. Voor de dood van zijn vader was Van Hooff al begonnen met de bouw van het Safari Meeting Centre. In tijd en geld liep dat project enigszins uit de hand. En toen werd het spannend. Zou het allemaal wel goed komen? Had hij wel de juiste beslissingen genomen? 'Ik heb me echt afgevraagd: ben ik wel de juiste man op de juiste plek? Op zo'n moment vreet de twijfel aan je. Ik weet dat iedere ondernemer dit soort momenten heeft. Mijn ouders heb ik ook wel eens vertwijfeld aan de keukentafel zien zitten: wat doen we toch verkeerd? Ik weet dat het bij het leven hoort, maar het blijft moeilijk. Ook om erover te praten.'

Had u het idee dat u faalde?
'Nee, nou ja, dat weet ik niet. Het was in elk geval een confronterende periode. Waarin bleek dat hard werken alleen niet voldoende is. Dat andere mensen in je bedrijf sommige dingen beter kunnen dan jij. Dat was wel slikken, maar uiteindelijk heeft het ons zoveel opgeleverd. We hebben nu een goed management team, mijn vrouw en ik hoeven niet meer alles 'alleen' te doen. Het is zo belangrijk op zo'n manier je eigen tegenspraak te organiseren.'

Kunt u daar tegen dan?
'Ja, dat heb ik inmiddels wel geleerd. Ik ben eerlijk tegen mezelf, over wat ik kan en wat mijn beperkingen zijn. Of nou ja, dat probeer ik in elk geval.'

Jaja, dat zegt iedereen.
'Misschien bedrieg ik mezelf, maar ik denk het niet.'

En dan moet hij echt weg. Zijn vrouw heeft al twee keer gebeld. Vanavond eet zijn schoonvader bij hen en dan kun je niet wegblijven natuurlijk. Familie gaat voor. Zo hoort dat. ◘

Drie stelling stellingen

De klimaattop in Parijs moet slagen
'Helemaal mee eens: de natuur moet beschermd worden. Ik heb het idee dat we aan de vooravond staan van grote veranderingen. Bedrijven maken er werk van, investeerders houden rekening met de milieu-impact van hun investeringen. Dat moet ook. We moeten nú grote stappen zetten.'

Dieren zijn eerlijker dan mensen
'Dat kun je zo niet zeggen. Dieren zullen minder snel een verborgen agenda hebben dan mensen. Maar ze werken ook samen om de macht te grijpen, denken strategisch en aan liegen en bedriegen doen ze ook.'

Vitesse hoort in de top-5 van de eredivisie
'Absoluut. Kampioen worden, dat is geen reële ambitie. Maar een club die een voorstaande opleidingsclub in Nederland wil zijn, hoort daar zeker. Er wordt aantrekkelijk voetbal gespeeld ook omdat die jonge jongens een foutje mogen maken.'

ALEX VAN HOOFF

1971	Geboren in Arnhem
1983	Vwo, Christelijk Lyceum Arnhem
1989	Algemene economie, Erasmus Universiteit Rotterdam
1996	Werkt bij SNS Securities
1998	Gaat werken in Burgers Zoo
2003	Neemt de leiding van Burgers Zoo over samen met zijn vrouw Bertine.

Alex van Hooff is getrouwd en heeft een twee dochters (13 en 11) en een zoon (10). Hij is betrokken bij verschillende maatschappelijke organisaties, waaronder Future for Nature en de adviescommissie Natuur van het Prins Bernhard Cultuurfonds